

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

2021

VIII. volební období

Pozměňovací návrh

poslankyně Ing. Karly Šlechtové

k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

sněmovní tisk č. 911

1. V části první, čl. I bod 62 zní:

„62. V § 47b odstavce 6 až 8 znějí:

„(6) Uzavřely-li obecní úřad obce s rozšířenou působností, který není místně příslušný k podání návrhu na uzavření dohody o výkonu pěstounské péče, obecní úřad, krajský úřad nebo pověřená osoba dohodu o výkonu pěstounské péče, zpracuje nejméně jednou za 6 měsíců a při zániku dohody o výkonu pěstounské péče zprávu o průběhu výkonu pěstounské péče a naplňování dohody o výkonu pěstounské péče, kterou předá obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který je místně příslušný k podání návrhu na uzavření dohody o výkonu pěstounské péče, a obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má trvalý pobyt dítě svěřené do pěstounské péče této osobě pečující nebo osobě v evidenci, a to do 15 dnů ode dne po vypracování této zprávy.

(7) Osoba pečující nebo osoba v evidenci uzavírá jedinou dohodu o výkonu pěstounské péče bez ohledu na počet svěřených dětí.

(8) Pokud jsou osobou pečující nebo osobou v evidenci oba manželé nebo jiné dvě osoby, které jsou společnými pěstouny nebo poručníky, společně uzavírají jedinou dohodu o výkonu pěstounské péče bez ohledu na počet svěřených dětí a bez ohledu na skutečnost, zda některé nebo všechny svěřené děti jsou svěřeny do jejich společné péče. To neplatí v případě dětí svěřených do výlučné péče jen jednoho z manželů nebo jedné ze dvou jiných společných osob pečujících, pokud manželé nebo jiné dvě společné osoby pečující spolu nejméně po dobu tří měsíců prokazatelně nežijí a obecní úřad obce s rozšířenou působností na žádost jednoho z manželů nebo jedné ze společných osob pečujících rozhodne, že se ke skutečnosti, že oba manželé nebo jiné dvě společné osoby pečující jsou osobou pečující nebo osobou v evidenci, nepřihlíží.“.

2. V části první, čl. I bod 79 zní:

„79. V § 47i odstavce 2 a 3 znějí:

„(2) Pokud jsou osobou pečující nebo osobou v evidenci oba manželé nebo jiné dvě osoby, které jsou společnými pěstouny nebo poručníky, náleží odměna pěstouna pouze jednomu z nich. Na pěstounskou péči vykonávanou druhým manželem nebo druhou společnou osobou pečující se pro účely stanovení výše odměny pěstouna podle věty první hledí jako na společnou pěstounskou péči. Jestliže manželům, kteří jsou oba osobou pečující, nebo jiným dvěma osobám, které jsou společnými pěstouny nebo poručníky, vznikne nárok na odměnu pěstouna podle § 47j odst. 1 písm. d) nebo podle § 47j odst. 4, mohou manželé nebo jiné dvě společné osoby pečující společně požádat krajskou pobočku Úřadu práce o přiznání odměny pěstouna oběma manželům nebo oběma společným osobám pečujícím. Krajská pobočka Úřadu práce v takovém případě přizná každému z obou manželů nebo každé z obou společných osob pečujících odměnu pěstouna ve výši poloviny částky odměny.

(3) Krajská pobočka Úřadu práce může při rozhodování o dávkách v případech, kdy manželé nebo jiné dvě osoby, které jsou společnými pěstouny nebo poručníky, spolu nejméně po dobu tří měsíců prokazatelně nežijí, rozhodnout, že se nepostupuje podle odstavce 2 a ke skutečnosti, že oba manželé nebo obě společné osoby pečující jsou osobou pečující nebo osobou v evidenci, se nepřihlíží. Nedohodnou-li se v takovém případě manželé nebo jiné dvě společné osoby pečující o tom, komu z nich náleží odměna pěstouna z důvodu péče o dítě svěřené rozhodnutím příslušného orgánu do jejich společné péče, platí § 47n věty druhá a třetí obdobně.“.

3. Za část šestou se vkládá nová část sedmá, která zní:

„ČÁST SEDMÁ

Změna občanského zákoníku

Čl. VIII

V § 964 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, se za slova „společné pěstounské péče“ vkládají slova „dvěma osobám jako“ a slova „, pokud jsou manželé“ se nahrazují slovy „,; budou jimi zpravidla manželé“.

Dosavadní části sedmá a osmá se označují jako části osmá a devátá. Dosavadní články VIII a IX se nově označují jako čl. IX a X.“

Odůvodnění:

Předloženým pozměňovacím návrhem se navrhuje odstranit nedůvodný rozdíl ve vymezení okruhu osob, které mohou být společnými poručníky dítěte a společnými pěstouny dítěte.

Podle platné úpravy občanského zákoníku soud v případě, že ani jeden z rodičů vůči svému dítěti nemá nebo nemůže v plném rozsahu vykonávat rodičovskou odpovědnost, jmenuje dítěti poručníka. Do funkce poručníka dítěte může soud jmenovat jednoho člověka (individuální poručenství) nebo dvě fyzické osoby současně (společné poručenství), kterými jsou zpravidla manželé. Společnými poručníky dítěte tudíž mohou být jmenovány nejen osoby žijící v manželství, ale i jiné dvě osoby splňující zákonné požadavky kladené na osobu poručníka, tj. osoby plně svéprávné, které svým způsobem života zaručují řádný výkon funkce poručníka a které se svým jmenováním za poručníka souhlasí.

Rovněž pěstounskou péči lze vykonávat jako individuální (jedním pěstounem) nebo jako společnou (dvěma pěstouny). Nicméně platí, že do společné pěstounské péče může být dítě svěřeno výlučně manželům. Pokud se manželé, kteří mají dítě ve společné pěstounské péči, chtějí rozvést, musí soud nejprve rozhodnout o úpravě péče o dítě po rozvodu pěstounů.

Žije-li zájemce o pěstounství v registrovaném partnerství nebo v nesezdaném soužití, může mu soud svěřit dítě do individuální pěstounské péče, ale nemůže být pěstounem společně se svým partnerem/partnerkou nebo druhem/družkou.

Pokud má být dítě svěřeno do pěstounské péče jednomu z manželů, musí s tím druhý manžel/ka souhlasit. Pokud manželé žijí ve společné rodinné domácnosti, je druhý z manželů povinen podílet se na osobní péči o dítě svěřené do pěstounské péče jeho manžela/ky, ačkoliv tento druhý manžel sám pěstounem není.

Je-li dítě svěřeno do individuální pěstounské péče osobě žijící v registrovaném partnerství, je povinen se na výchově dítěte podílet i druhý partner, žijí-li partneři ve společné domácnosti; i na druhého partnera se vztahují povinnosti týkající se ochrany a vývoje dítěte (jak stanoví nikoliv občanský zákoník, ale zákon o registrovaném partnerství).

Cílem předloženého pozměňovacího návrhu je umožnit, aby obdobně jako v případě společné poručnické péče mohlo být dítě svěřeno do společné pěstounské péče i jiným dvěma osobám, než jsou manželé, a to

- osobám žijícím v registrovaném partnerství osob stejného pohlaví nebo v nesezdaném soužití (druh, družka), anebo
- jiným dvěma osobám, ačkoliv spolu nežijí (např. dva příbuzní nebo dvě jiné osoby blízké dítěti, rozvedení pěstouni apod.).

V souladu s tímto cílem se navrhuje, aby občanský zákoník stanovil pro společnou pěstounskou péči stejnou úpravu, která již v současné době platí pro poručenství. Zákon by měl nadále upřednostňovat, aby společnými pěstouny byli zejména manželé, je-li to možné, avšak zároveň by neměl vylučovat, aby společnými pěstouny byly osoby nežijící v manželství, jestliže jsou schopny o dítě řádně pečovat a plnit další práva a povinnosti pěstouna a jestliže je takové řešení ku prospěchu dítěte.

Navrhovanou změnou v úpravě občanského zákoníku se také významně usnadní situace osob, které spolu žijí v registrovaném partnerství nebo v nesezdaném soužití, přičemž jeden z partnerů nebo

jedna ze dvou jiných společně žijících osob má svěřeno dítě do pěstounské péče. Ačkoliv se ve většině z těchto případů podílejí na péči o svěřené dítě oba partneři nebo jiné dvě spolužijící osoby, nemohou se pěstounem dítěte stát oba dva partneři (či obě jiné spolužijící osoby), což v praxi komplikuje zastupování dítěte v běžných záležitostech, komunikaci se školou, poskytovateli zdravotních služeb, úřady apod.

V souvislosti se změnou v § 964 odst. 1 občanského zákoníku je nezbytné provést také některé dílčí změny v zákoně o sociálně-právní ochraně dětí, pokud je o úpravu dohod o výkonu pěstounské péče a odměny pěstouna. I ve vztahu k jiným dvěma společným pěstounům, než jsou manželé, bude platit, že s nimi bude sjednávána jedna společná dohoda o výkonu pěstounské péče, ledaže by společní pěstouni spolu delší dobu nežili v jedné rodinné domácnosti. Stejně tak odměna pěstouna bude v případě společných pěstounů, i když jimi nebudou manželé, zásadně náležet pouze jednomu z pěstounů, s výjimkou situace, kdy pěstouni spolu nejméně čtvrt roku prokazatelně nežijí a kdy vedle dítěte ve společné pěstounské péči pečují ještě o další děti, které jim byly svěřeny do individuální pěstounské péče.

S předloženým pozměňovacím návrhem nejsou spojeny žádné dopady na státní rozpočet, neboť jak bylo vysvětleno v předchozím odstavci, rozšíření okruhu osob, kterým je možné svěřit dítě do společné pěstounské péče, nepovede k navýšení počtu dohod o výkonu pěstounské péče (a tím ani k navýšení výdajů na státní příspěvek na výkon pěstounské péče), ani k navýšení počtu přiznaných a vyplácených dávek odměny pěstouna.

**Platné znění dotčených ustanovení zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí,
ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn**

§ 47b

(6) Uzavřely-li obecní úřad obce s rozšířenou působností, který není místně příslušný k podání návrhu na uzavření dohody o výkonu pěstounské péče, obecní úřad, krajský úřad nebo pověřená osoba dohodu o výkonu pěstounské péče, zpracuje nejméně jednou za 6 měsíců a při zániku dohody o výkonu pěstounské péče zprávu o průběhu výkonu pěstounské péče a naplňování dohody o výkonu pěstounské péče, kterou předá obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který je místně příslušný k podání návrhu na uzavření dohody o výkonu pěstounské péče, a obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má trvalý pobyt dítě svěřené do pěstounské péče této osobě pečující nebo osobě v evidenci, a to do 15 dnů ode dne po vypracování této zprávy.

~~(6)~~ (7) Osoba pečující nebo osoba v evidenci uzavírá jedinou dohodu o výkonu pěstounské péče bez ohledu na počet svěřených dětí.

~~(7)~~ (8) Jsou-li ~~oba manželé osobou pečující nebo osobou v evidenci~~ Pokud jsou osobou pečující nebo osobou v evidenci oba manželé nebo jiné dvě osoby, které jsou společnými pěstouny nebo poručníky, společně uzavírají jedinou dohodu o výkonu pěstounské péče bez ohledu na počet svěřených dětí a bez ohledu na skutečnost, zda některé nebo všechny svěřené děti jsou svěřeny do jejich společné péče. To neplatí v případě dětí svěřených do výlučné péče jen jednoho z manželů nebo jedné ze dvou jiných společných osob pečujících, pokud manželé nebo jiné dvě společné osoby pečující spolu nejméně po dobu tří měsíců prokazatelně nežijí a obecní úřad obce s rozšířenou působností na žádost jednoho z manželů nebo jedné ze společných osob pečujících rozhodne, že se ke skutečnosti, že oba manželé nebo jiné dvě společné osoby pečující jsou osobou pečující nebo osobou v evidenci, nepřihlíží.

* * *

§ 47i

(2) Pokud jsou osobou pečující nebo osobou v evidenci oba manželé nebo ~~dva poručníci~~, jiné dvě osoby, které jsou společnými pěstouny nebo poručníky, náleží odměna pěstouna pouze jednomu z nich. Na pěstounskou péči vykonávanou druhým manželem nebo ~~poručníkem~~ druhou společnou osobou pečující se pro účely stanovení výše odměny pěstouna podle věty první hledí jako na společnou pěstounskou péči. Jestliže manželům, kteří jsou oba osobou pečující, nebo jiným dvěma osobám, které jsou společnými pěstouny nebo poručníky, vznikne nárok na odměnu pěstouna podle § 47j odst. 1 písm. d) nebo podle § 47j odst. 4, mohou manželé nebo jiné dvě společné osoby pečující společně požádat krajskou pobočku Úřadu práce o přiznání odměny pěstouna oběma manželům nebo oběma společným osobám pečujícím. Krajská pobočka Úřadu práce v takovém případě přiznává každému z obou manželů nebo každé z obou společných osob pečujících odměnu pěstouna ve výši poloviny částky odměny.

(3) Krajská pobočka Úřadu práce může při rozhodování o dávkách v případech, kdy manželé nebo ~~oba poručníci~~ nebo jiné dvě osoby, které jsou společnými pěstouny nebo poručníky, spolu nejméně po dobu tří měsíců prokazatelně nežijí, rozhodnout, že se nepostupuje podle odstavce 2 a ke skutečnosti, že oba manželé nebo ~~oba poručníci~~ obě společné osoby pečující jsou osobou pečující nebo osobou v evidenci, se nepřihlíží. Nedohodnou-li se v takovém případě manželé nebo ~~poručníci~~ nebo jiné dvě společné osoby pečující o tom, komu z nich náleží odměna pěstouna z důvodu péče o dítě svěřené rozhodnutím příslušného orgánu do jejich společné péče, platí § 47n věty druhá a třetí obdobně.

**Platné znění dotčeného ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, s vyznačením
navrhovaných změn**

§ 964

(1) Dítě může být svěřeno do společné pěstounské péče **dvěma osobám jako** společným pěstounům, ~~pokud jsou manželé;~~ **budou jimi zpravidla manželé.**